Maison du Tourisme
Haute Ardenne

Gouvy · Lierneux · Trois-Ponts · Vielsalm

GETEST EN GOEDGEKEURD : 4 SUPERTOCHTEN IN DE HOGE ARDENNEN !

VEEL INFO OVER DE **NATUUR**

SPELEN

+ JOUW POSTER

IDEETJES VOOR **KNUTSELEN** OP VAKANTIE

WAAR VIND JE DIE TOCHTEN ?

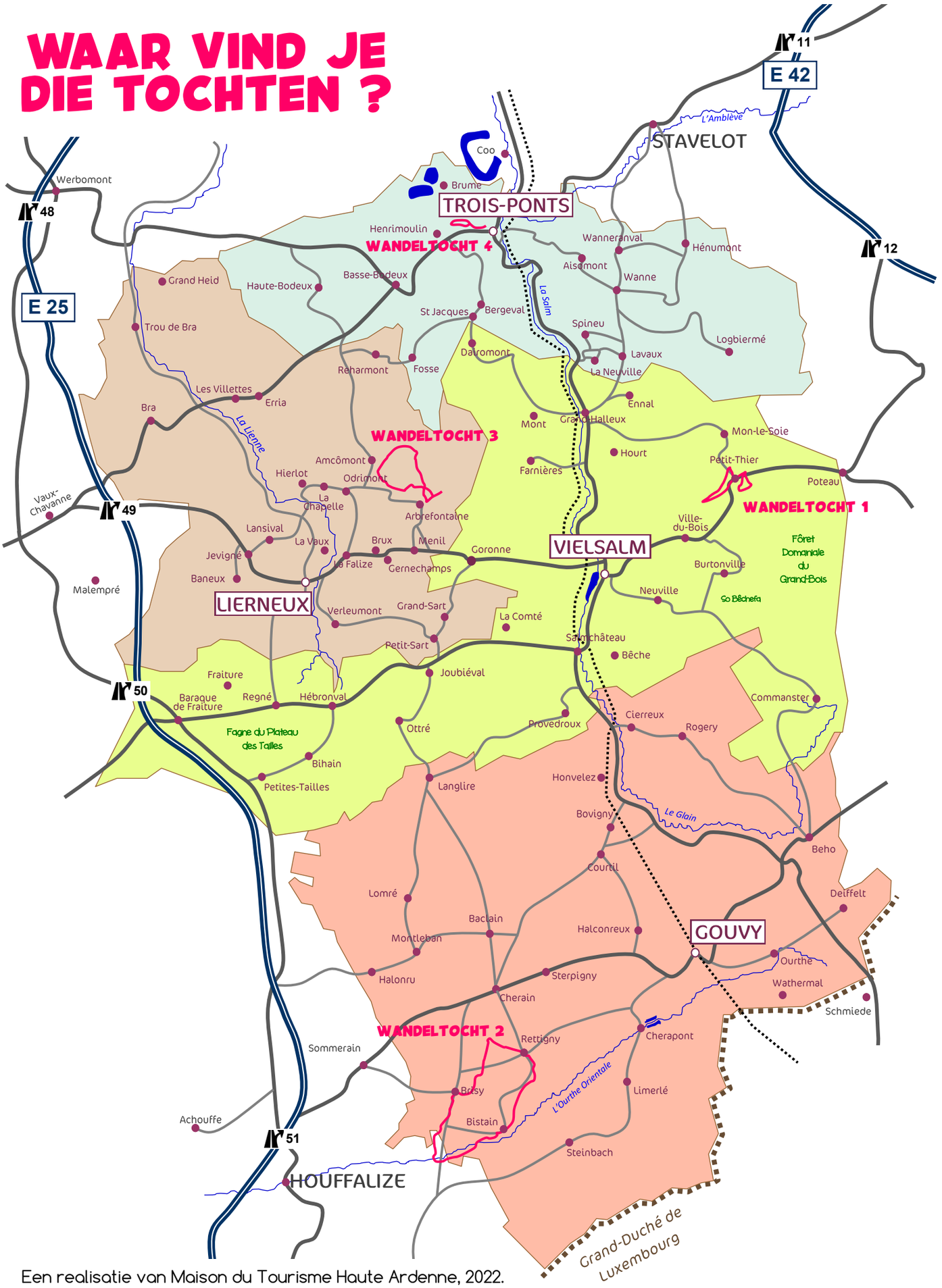

Een realisatie van Maison du Tourisme Haute Ardenne, 2022.

Lay-out: Sarah Baiwir

- VOORAF -

3e editie van ons infoboekje met gezinswandelingen!

Deze zomer stellen Matthys, Emma, Bastien, Laure en hun trouwe viervoeters ons hun dorpswandelingen voor. We maken kennis met het werk op de boerderij, met Ardense woningen en ander erfgoed, met beken en het nabije woud.

Observeer de fauna die hier leeft. Geniet van het tintelende gevoel van je voeten in het water. Neem de tijd om te spelen, te knutselen of te picknicken tijdens of na de wandeltocht.

Kortom: laat je onbekommerd gaan, geniet nog eens voluit zoals in je kindertijd!

Fijne vakantie,

Sylvie LEJEUNE-JANKOWSKI,
Directrice Maison du Tourisme Haute Ardenne.

5 KNUFFELS TE WINNEN !

EN OOK :

EEN TOCHT IN VIELSALM p. 6
Picknick in het bos p. 8
EEN TOCHT IN GOUVY p. 10
Natuurlijke sieraden p. 12
EEN TOCHT IN LIERNEUX p. 18
De ardense woning p. 21
EEN TOCHT IN TROIS-PONTS p. 22
Knip de postkaart uit p. 27

Dank aan:
Matthys Lejeune, Emma Louys, Bastien Tribolet, Laure Lambert, Laura Lejeune, Michael Louys, Irma Lallemant, Céline Blaise, Josy Mottet.

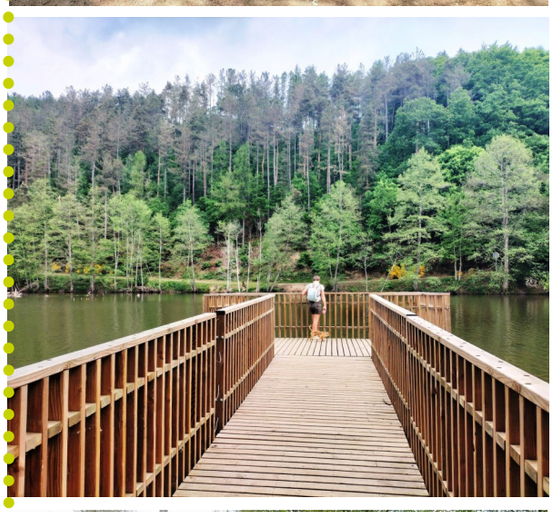

TOCHTEN MET WEGWIJZERS

Zoek eerst een interessante wandeltocht die vanuit je vakantielocatie vertrekt. Bereid je goed voor door een wandelkaart (of MTB-kaart) aan te schaffen in onze kantoren:

▶ in Vielsalm:
Avenue de la Salm 50 - 6690 VIELSALM

▶ in Gouvy:
Rue de la Gare 31 - 6670 GOUVY

▶ in Lierneux:
Rue du Centre 80 - 4990 LIERNEUX

▶ in Trois-Ponts:
Rue Traverse 9 - 4980 TROIS-PONTS

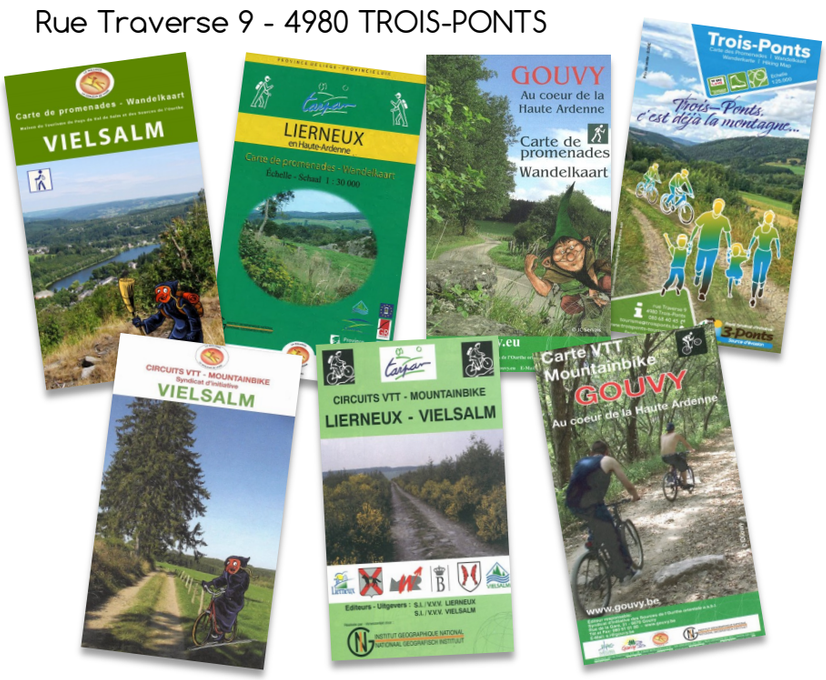

Mag mijn hond met me mee op wandeltocht?

Je hond is verzot op wandelen, dat wist je al. Voor je viervoeter is zo'n tocht een buitenkansje om zijn energie kwijt te kunnen door actief bezig te zijn. Maar ... opgelet! In onze wouden en op onze wandelpaden ben je verplicht om hem aan de lijn te houden. Snuiven en snuffelen is voor hem een natuurlijke behoefte: als hij een hol vindt, moet hij weten wat zich daar verbergt en begint hij dus enthousiast te graven. Op die manier verstoort hij andere dieren, jaagt hij verborgen rustende jonge dieren de stuipen op het lijf, en haalt hij zich de razernij op de hals van de ouderdieren die hun kroost willen beschermen. Kortom: jouw lieve hond mag naar hartenlust snuiven en snuffelen, maar niet graven! Is het erg warm, ga dan in de frissere uren wandelen, 's ochtends of in de vooravond. Speur naar een plekje waar je hond zijn dorst kan lessen of in het water kan stoeien: heerlijk vindt hij dat! De wandeltocht is ook ideaal om aan zijn dagelijkse natuurlijke behoefte te voldoen, maar dat laten we uiteraard niet overal toe: niet in het midden van de weg, niet voor of in de dorpstuintjes! Zorg ervoor dat je altijd het nodige bij de hand hebt om een keutel op te ruimen en in een vuilnisbak te deponeren.

DE GEDRAGSREGELS VOOR DE JONGE VERKENNER

1. BLIJF OP BEWEGWIJZERDE PADEN EN GEOPENDE VERKEERSWEGEN .
Zo verstoor je het evenwicht tussen planten en dieren niet.

2. NIET ROEPEN.
Onze dieren in het wild zijn héél schuchter. Je krijgt ze alleen maar te zien als je ze niet laat schrikken .

3. HONDEN ALTIJD AAN DE LIJN.
Je trouwe viervoeter kan andere dieren angst aanjagen en allerlei nesten verstoren.

4. VERNIEL GEEN BOMEN OF STRUIKEN.
Pluk zo weinig mogelijk en raak asjeblieft niet aan een beschermde soort.

5. MAAK GEEN VUUR.
Het brandgevaar is altijd veel groter dan het lijkt !

6. KAMPEREN IN HET BOS? DAT IS VERBODEN.
Er zijn in deze omgeving heel wat kampeerterreinen.

7. WEES VOORZICHTIG IN HET JACHTSEIZOEN.
Verbodsborden worden speciaal voor jouw veiligheid opgesteld! Van oktober tot januari vind je op onze website de lijst van de gesloten wandelingen .

8. NEEM JE AFVAL MEE.
Zo blijft het bos netjes en aantrekkelijk, ook na jouw doortocht.

9. OOK IN BEKEN EN RIVIERTJES WEMELT HET VAN LEVEN.
Verstoor ze zo weinig mogelijk .

Ik ga wandelen en ik neem mee in mijn rugzak (afhankelijk van het seizoen) :

- ☐ Zonnebril
- ☐ Zonnecrème
- ☐ Pet of hoedje
- ☐ Veldfles met koel, helder water
- ☐ Thermosfles met warme drank
- ☐ Koek of gedroogd fruit
- ☐ Picknickdeken
- ☐ Plastic zakje om afval op te ruimen
- ☐ Zakdoeken
- ☐ Wandelkaart

De landbouwlus van

Matthys is 9 jaar en gaat naar school in Petit-Thier. Rox, de 2-jarige boxer van 'Babou' en 'Grand Papa', is zijn allerbeste vriend en staat altijd klaar om te gaan wandelen! Matthys fietst graag en is ook verzot op longboarden en surfskaten. En verder leest hij graag stripverhalen. Hij laat ons kennismaken met een leuke wandeltocht door het Ardense platteland.

Wat ik het fijnst vond aan deze tocht :

Langs deze 'weg naar Malmedy' (die in het streekdialect "lu voye du Mâmdy" heet) ligt een leuk plekje om halt te houden en te picknicken, op de rand van de weiden en het bos. Je kan er gaan zitten op een boomstam of een oude boomstronk. Sommige ervan lijken op monstermaskers !

Wat ik minder fijn vond :

Je moet een eindje de grote weg volgen. Daar moet je goed uitkijken en voorzichtig aan de kant blijven lopen, want er passeren veel vrachtwagens. Gelukkig gaat het uiteindelijk maar om 350 meter.

Wat ik geleerd heb :

Ik weet nu hoe de boeren de bodem voeden met natuurlijke meststoffen, gier en andere mest, waarom ze dat doen en wanneer. Als ik nu een tractor zie passeren met een grote stinkende aanhangwagen, dan weet ik waarvoor die dient !

Het mooiste plekje van deze tocht :

Voor Rox is dat het beekje dat langs de boerderij vloeit: daar kan hij tegen het einde van de wandeling drinken en pootje baden.

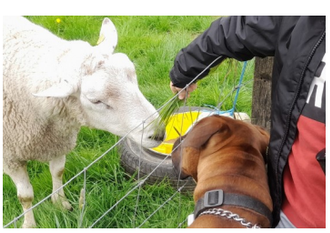

- Afstand : 6 km (+/- 2u.)
- Wegwijzer :
- Vertrekpunt : Ferme Lamberty
  Moulin 126 - 6692 PETIT-THIER (VIELSALM)
  Lat. 50.301247 - Long. 5.963688
- : JA

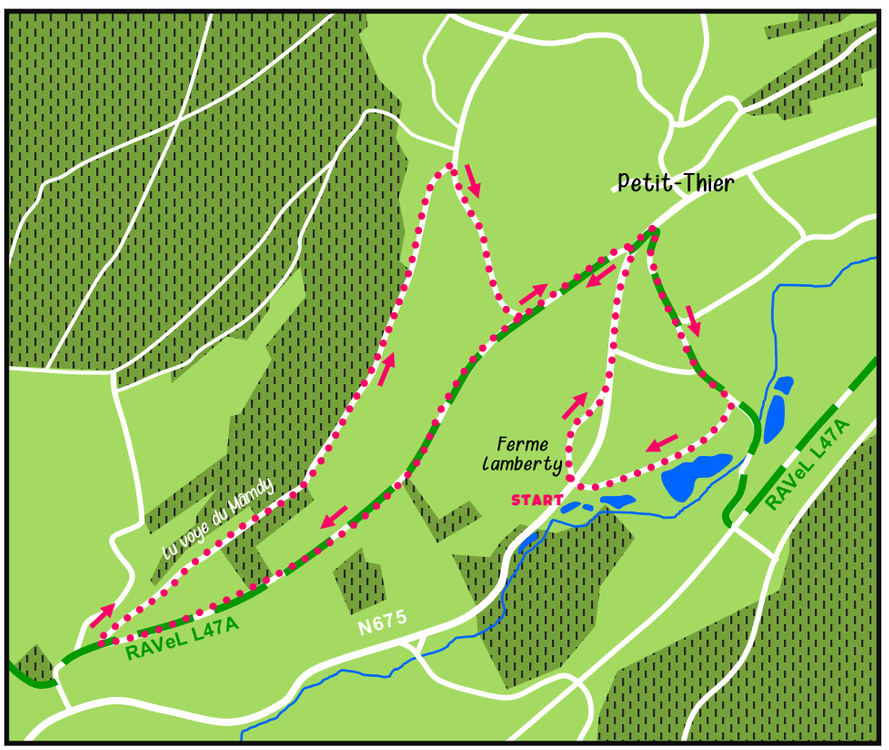

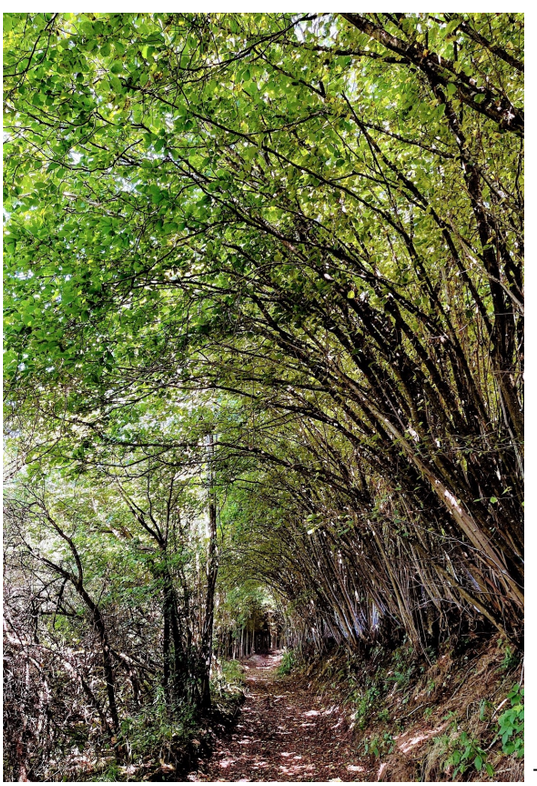

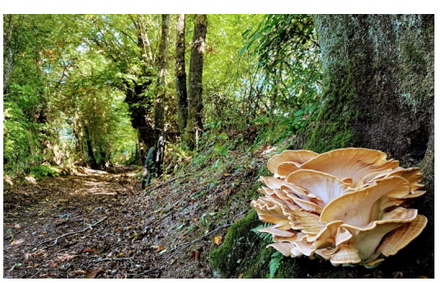

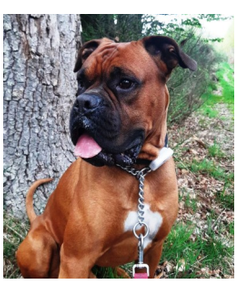

EEN PICKNICK VRAAGT VOORBEREIDING

Mijn favoriete moment van een wandeltocht? De picknick !
Bij de Ferme Lamberty, de hoeve waar deze wandeling start, is er een winkel. We hebben daar onze inkopen gedaan: salami, kaas, radijzen, appelen, aardbeien, koeken en appelsap. We hebben heerlijke boterhammen bereid en enkele spiesjes van radijsjes met kaasblokjes. Natuurlijk nemen we onze picknickdeken altijd mee op tocht, om ons ergens onderweg te installeren voor een heerlijke smulpauze! Zodra we voldaan zijn, ruimen we alles netjes op. We nemen ons afval mee en laten geen enkel spoor achter van onze pitstop! Zero afval: wij respecteren de natuur !

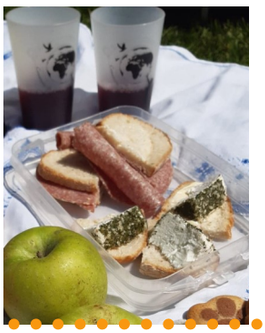

LABYRINT

Een schaap, een ezel en een koe: wie van de drie kiest de juiste weg om naar de weide te trekken?

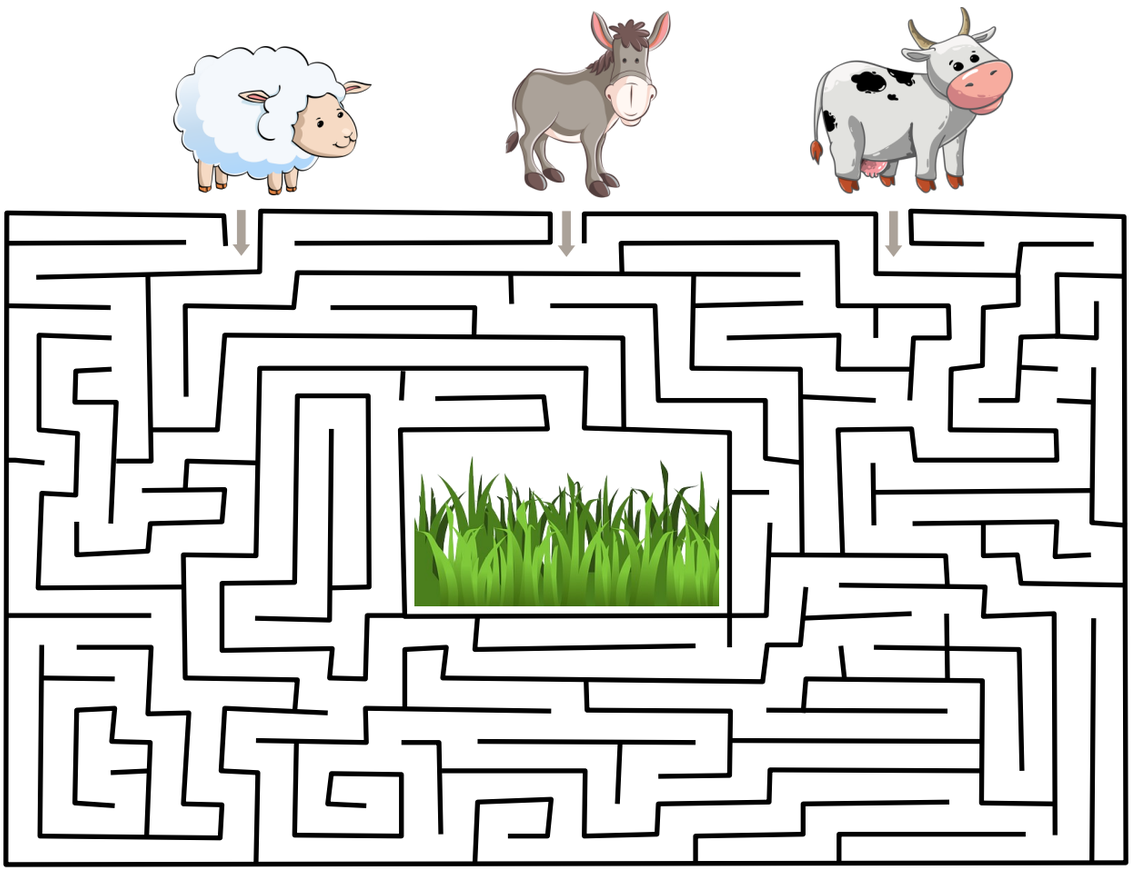

NATUURLIJKE MESTSTOFFEN

Op deze tekening wordt uitgelegd dat de boer voor de aarde zorgt en deze voedt om gras, graan of groenten van goede kwaliteit te krijgen. Om de bodem te voeden strooit hij meststoffen uit: deze leveren stikstof, fosfor en kalium aan de grond. Je kan dat ook doen met chemische producten, maar dat kost veel geld. De boer gebruikt dus liever de mest en gier die de dieren van de boerderij produceren. Dat is bovendien beter voor het milieu, want natuurlijke meststoffen produceren minder broeikasgassen dan chemische meststoffen.

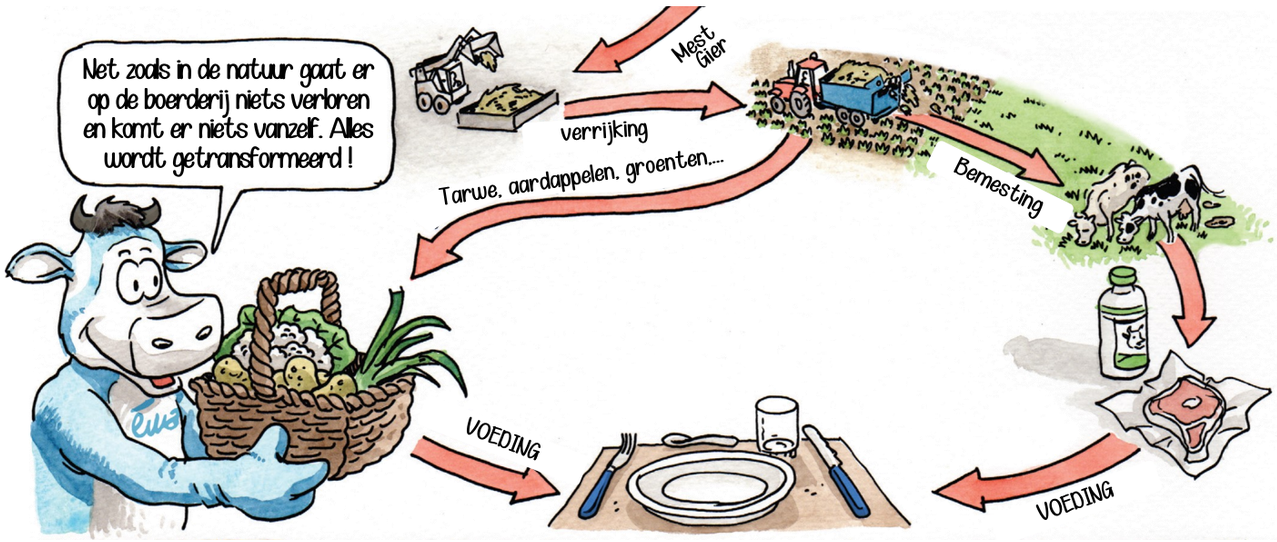

MEST is het gefermenteerde mengsel van stro en uitwerpselen van dieren dat als meststof wordt gebruikt.

GIER (of **AALT**) is het vloeibare mengsel van uitwerpselen van dieren dat als meststof wordt gebruikt.

Agripédia@lux

Agripédia@Lux geeft gezinnen en leerlingen de kans om kennis te maken met de landbouw en veeteelt die typisch zijn voor de provincie Luxemburg. Het is immers hoog tijd om opnieuw de banden aan te halen met deze ambachtslui die er dagelijks voor zorgen dat de consumenten (= wij!) eten op ons bord krijgen.

Neem contact met hen op voor alle aanvullende informatie, om een rondleiding te krijgen of voor animatie in je school:

agripedialux@province.luxembourg.be
www.province.luxembourg.be/se-cultiver-se-divertir/agripedialux

PROVINCE DE LUXEMBOURG
ave GROUPE

De rots van

Emma is 5 jaar oud en woont in Halconreux. Ze speelt graag met haar poppen, is dol op chocolade en maakt graag lange tochten met haar fietsje, achter papa aan. Deze keer wijst ze je de weg naar het zuiden van de Hoge Ardennen, langs de oostelijke Ourthe. We ontdekken de dorpjes Bistain, Rettigny en Brisy.

Wat ik het fijnst vond aan deze tocht :

De beken en riviertjes kronkelen hier vrolijk: op sommige plaatsen vormen ze grote S-bochten. Er zijn hier veel geasfalteerde wegen: dat is voor mij gemakkelijker, want ik fiets niet zo graag door kuiken en waar keien en takken liggen.

Wat ik minder fijn vond :

Al is de staat van de weg perfect voor mijn korte beentjes, het blijft vermoeiend door een paar stevige hellingen.

Wat ik geleerd heb :

Kleine meisjes kunnen meer dan je denkt: wij zijn best in staat een pak kilometers af te leggen! ☺

Het mooiste plekje van deze tocht :

De 'Moussi', een plekje waar je rustig door het water kan waden. Je kan er in het water spelen en vissen zien zwemmen. Ik zag er zelfs een rivierkreeft! Er staan sparren waar je een hangmat aan kunt ophangen om een siësta te houden, een picknickbank en een bruggetje waar je je zelfgebouwde bootjes onderdoor ziet passeren, ... En bij de molen van Bistain is er een speelweide en tijdens het zomerseizoen ook een cafetaria.

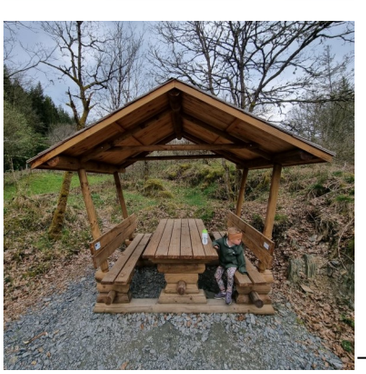

- Afstand : 9,6 km (+/- 3u.)
- Wegwijzer :
- Vertrekpunt : Moulin de Bistain
  Rue de Rettigny 32 - 6673 CHERAIN (GOUVY)
  Lat. 50.150527 - Long. 5.868327
- : JA (all-terrain-buggy)

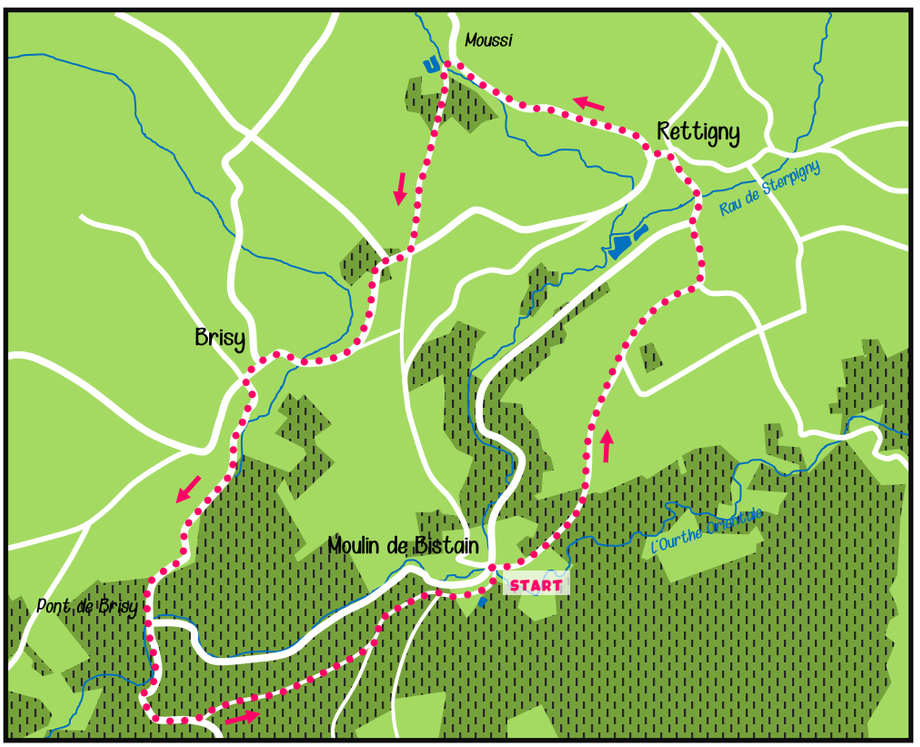

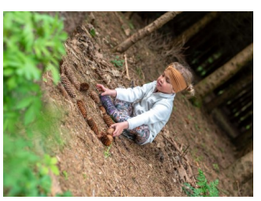

MAAK JUWELEN MET BLOEMEN

Om met bloemen een armband, een halssnoer of een kroontje te maken, zoals een prinsesje, heb je nodig:

- Madeliefjes of eender welke andere bloemen.
- Een naald.
- Garen, als de stengels van de bloemen te dun zijn.

Pluk genoeg bloemen en probeer daarbij de stengels zo lang mogelijk en ook allemaal ongeveer even lang te houden. Maak met je vingernagel of met een naald onderaan de stengel een kleine snede in de lengterichting, ongeveer zoals het oog van een naald. En nu hoef je enkel nog de stengel van een ander bloempje door dat gaatje te peuteren, en het volgende bloemetje door het gaatje van het vorige stengeltje, enzovoort, enzovoort. Als de stengels te dun zijn, kan je altijd een klosje garen gebruiken om de bloemen aan elkaar te bevestigen: kijk maar hoe Emma dat doet. Om het geheel te sluiten, moet je de knop van het eerste bloemetje door de stengel van de laatste halen ... Dat is niet héél eenvoudig, maar uiteindelijk lukt het wel: begin dus best met het kleinste madeliefje! Ziezo, klaar is je juweeltje!

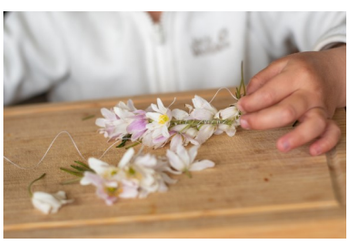

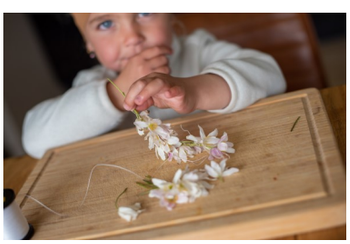

EEN ARMBAND

EEN KROONTJE

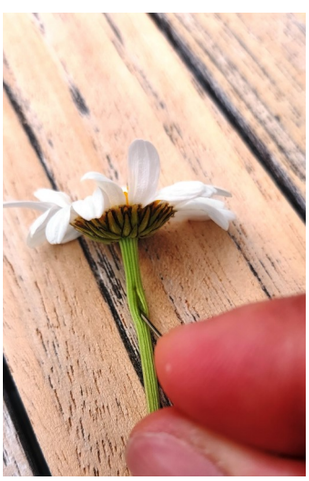

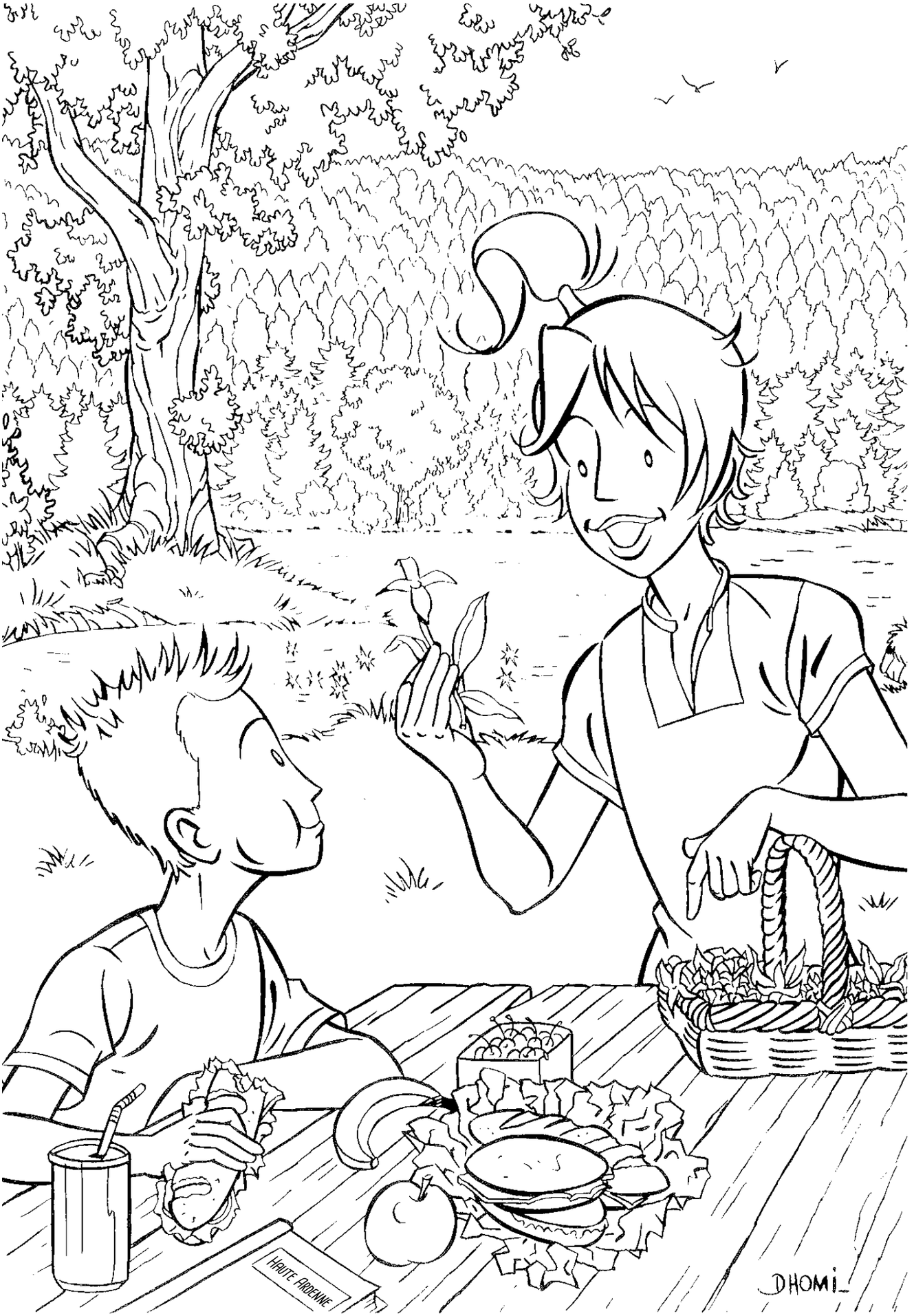

Extrait de Colorie l'Ardenne et la Gaume - Colorando - GTA 2007

De omgeving van Ar

Bastien is 9 jaar en woont in Arbrefontaine. Hij speelt graag voetbal en houdt ook van fietsen en van wandelen in het bos, met zijn hond Maya. Kom je met ons mee om ze te volgen? Ze nemen je mee naar dit mooie Ardense dorpje en naar de wandelwegen met wegwijzers in de omgeving.

Wat ik het fijnst vond aan deze tocht :

Het leukste vond ik het **barbecueplekje*** vlak bij de start van de wandeltocht: je hebt er meteen een overdekte rustplaats om even te rusten, te picknicken, iets te drinken en te spelen voor je echt aan de wandeling begint.

*Op deze plek vind je een overdekte barbecue voor 25 personen die het hele jaar gebruikt mag worden (na reservering op het nummer +32 (0)80 42 96 34), en ook een barbecue in de openlucht, met picknicktafels. Hiervoor hoef je niet te reserveren.

Wat ik minder fijn vond :

Ongeveer halverwege de wandeltocht wacht je midden in het bos een stevige beklimming. Gelukkig gaat het daarna ook weer bergaf !

Wat ik geleerd heb :

In de bossen in onze streek staan er veel windmolens om elektriciteit te produceren.

Het mooiste plekje van deze tocht :

De kapel van de kruisweg van Arbrefontaine, met kleine witte huisjes en een kruis uit schist (schieffer) met een doodshoofd ...

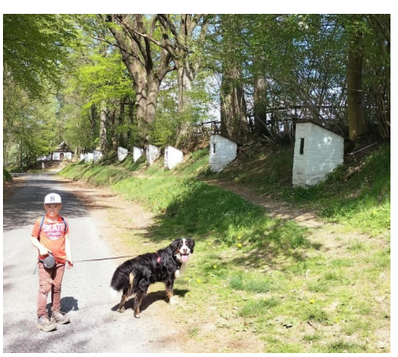

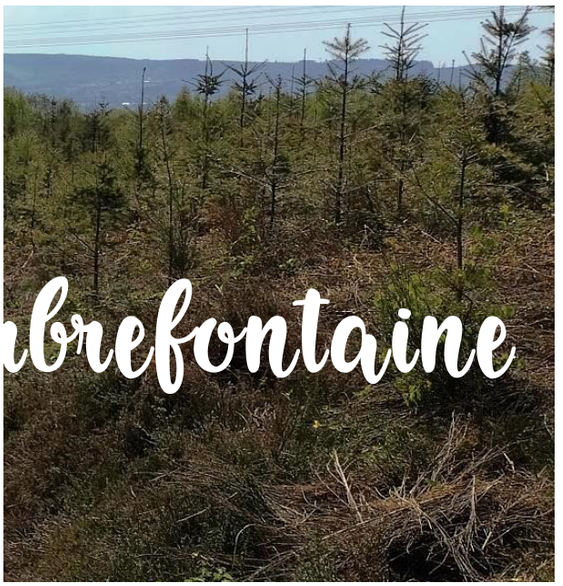

- Afstand : 6 km (+/- 2u.)
- Wegwijzer :
- Vertrekpunt : Barbecue d'Arbrefontaine
  Chemin de Saint-Jacques - 4990 LIERNEUX
  Lat. 50.305437 - Long. 5.841273
- : JA (all-terrain-buggy)

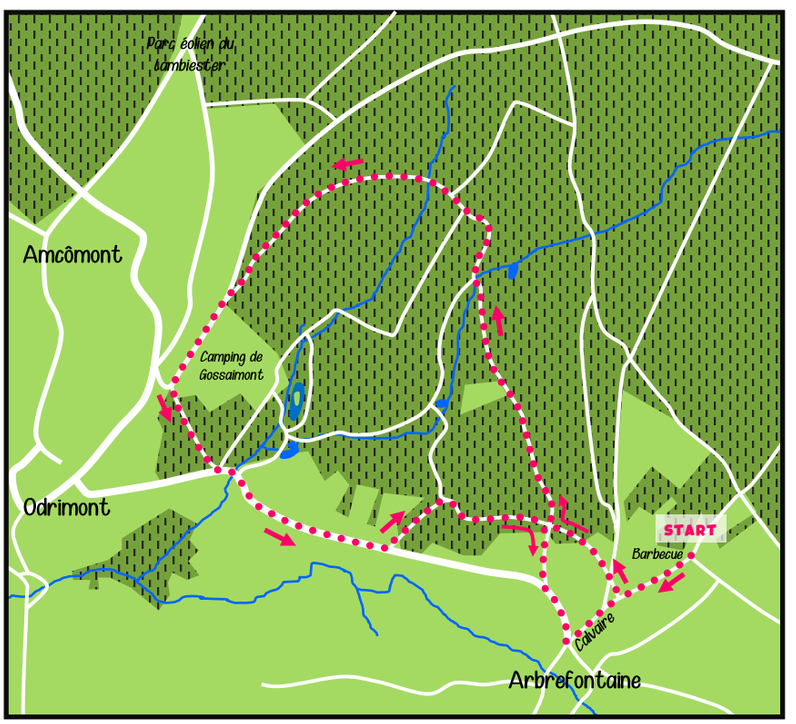

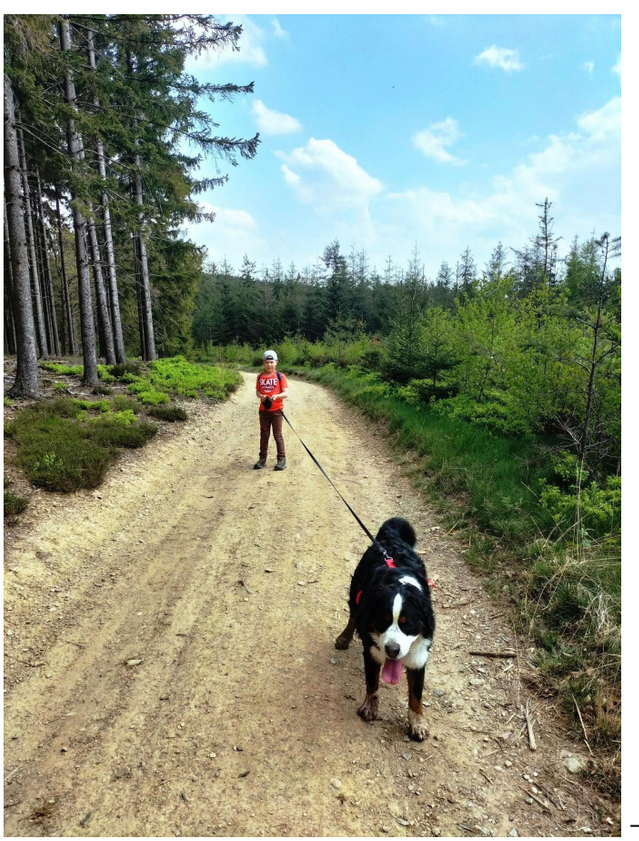

EEN MOOI DECORATIEF KUNSTSTUKJE

Tijdens de wandeling verzamel ik in het bos allerlei natuurlijke elementen om achteraf iets moois te maken om aan de muur te hangen. Voor dit knutselwerkje had ik nodig:

- Dennenappels.
- Een mooi stuk schors.
- Kleine takjes.
- Bladeren van de bomen.
- Beukennootjes.
- Een lijmpistool.
- Oranje papier.
- Oogjes.

Lijm eerst de takjes tegen de binnenkant van de schors. Knutsel dan kleine uiltjes met de dennenappels, bladeren, beukennootjes, snavel (met het papier) en de kleine oogjes: gebruik je fantasie en je verbeelding! Tot slot moet je nog de uiltjes op de takjes bevestigen en je eigen kunstwerk bewonderen !

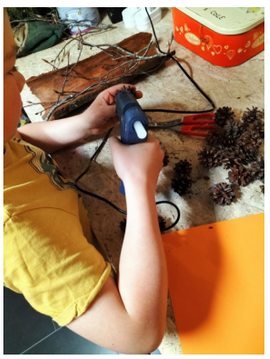

WIST JE DIT ?

OVER UILEN EN OEHOES

Uilen en oehoes behoren beide tot de familie van de nachtroofvogels maar zijn van elkaar te onderscheiden door één fysieke bijzonderheid. Is de ene het mannetje en de andere het wijfje? Nee hoor, dat heeft er niets mee te maken. De oehoe heeft bovenop zijn kop twee pluimpjes die wat aan oren doen denken. Zo'n toefje veren wordt een 'aigrette' genoemd. Ze dienen niet om te horen of te luisteren: hun enige functie is dat de oehoe hiermee zijn humeur verraadt. Als hij om een of andere reden stress heeft, verkrampen de spieren in zijn gezicht en gaan de aigrettes rechtop staan! De uil daarentegen, heeft die gekke pluimpjes niet.

DE ARDENSE WONING

Als je door het gehucht Arbrefontaine wandelt, zal je mooie oude gerenoveerde hoeves zien.

De landelijke architectuur werd vroeger sterk beïnvloed door de veeteelt. Deze Ardense woningen hebben altijd hetzelfde grondplan: één grote ruimte, verdeeld in 3 of 4 delen die in de Ardense streektaal 'pârçons' heten: in **het woongedeelte** woont de boer met zijn gezin; daarnaast is er **de stal** voor de koeien, paarden, varkens, ... ; daarnaast volgt **de schuur** om hooi, graan en landbouwgereedschap en -toestellen op te slaan.

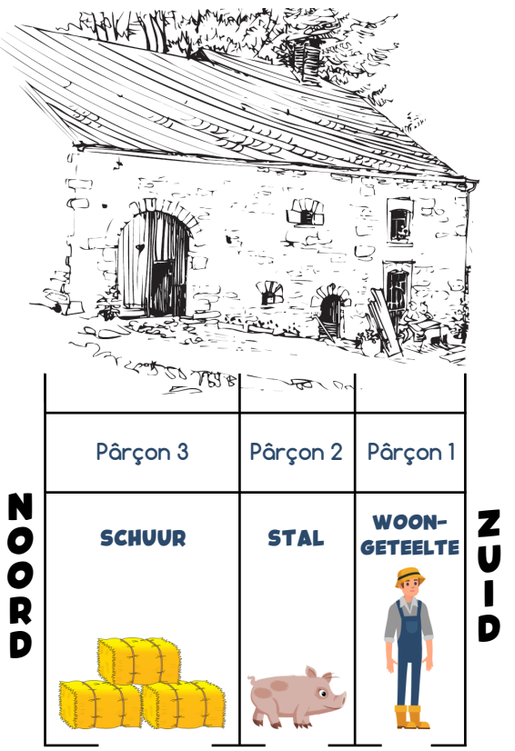

Het woongedeelte is meestal op het zuiden gericht, met het oog op daglicht en zonnewarmte. Voor een optimale bescherming tegen het behoorlijk koude winterklimaat krijgt het woongedeelte directe warmte van de dieren in de aangrenzende stal. Het hooi dat in de schuur tegen de muur gestapeld is, voegt er een goede isolatie aan toe.

Om deze hoeves te bouwen, gebruikten de dorpsbewoners de natuurlijke rijkdommen uit hun directe omgeving: stenen en hout. De buitenmuren werden opgetrokken in **arkose** of **schist** die ook werd gebruikt om leien te maken voor het dak, en leistenen voor de vloeren. De binnenmuren werden opgetrokken in **'torchis'** (een pleisterspecie van klei, leem en stro). Met het eikenhout werden deuren, trappen en meubilair vervaardigd. Sparren en dennen werden daarentegen pas vanaf de 18e eeuw gebruikt.

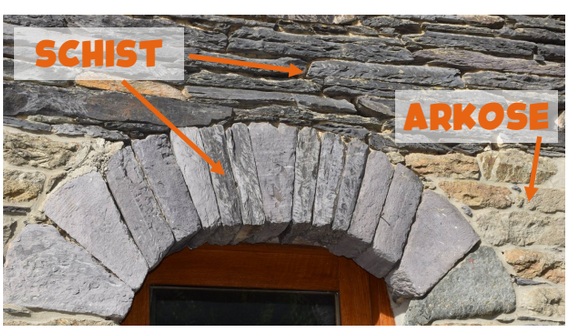

De vijver van le

Laure is 12 jaar en woont in Basse-Bodeux. Zij leest graag en ze is dolgraag bezig met haar dieren. Zij neemt je mee om vlak bij het centrum van Trois-Ponts de fauna en flora rond de vijver van Le Bâleur te ontdekken.

Wat ik het fijnst vond aan deze tocht :

Die boomstammen die rond het meer opgesteld staan, die vond ik leuk! Sommige lijken op dieren. Ik hou veel van de natuur, en deze wandeling is echt gemaakt voor de natuurliefhebbers! In het begin van de lente kan je hier kikkereitjes vinden, en met wat geluk kun je zelfs bevers bezig zien !

Wat ik minder fijn vond :

In de herfst en de winter wandel ik minder graag: er is dan veel modder, en daar ben ik al eens in uitgegleden. Het geluid van de auto's kan je hier een beetje horen.

Wat ik geleerd heb :

Ik heb geleerd dat de bevers elk jaar ongeveer drie jongen krijgen: die blijven nog twee jaar bij hun ouders om op te groeien. Daarna verlaten ze het grondgebied van die ouders om zich ergens anders te vestigen. Je vindt al die informatie op de didactische panelen rond het meer.

Het mooiste plekje van deze tocht :

Het mooiste plekje van de wandeltocht ligt volgens mij aan de andere kant van het meer: er is een klein bruggetje en in de zomer is het daar fijn om pootje te baden om me wat op te kikkeren !

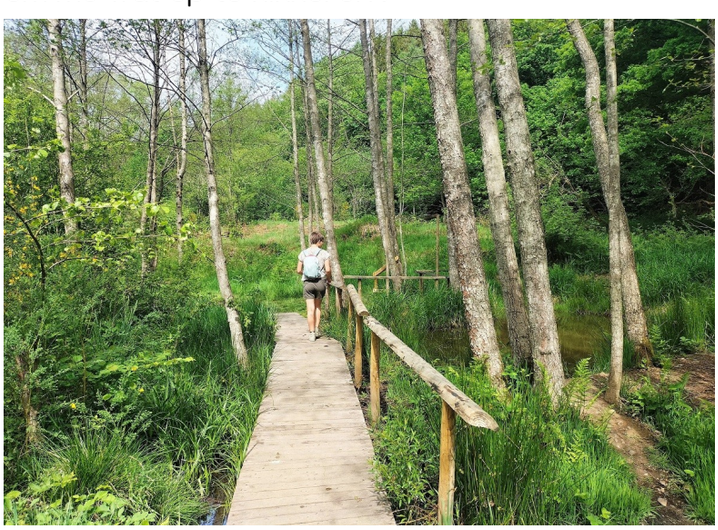

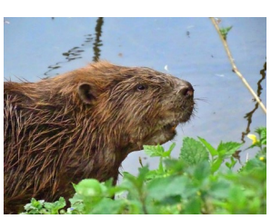

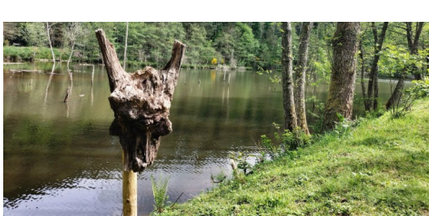

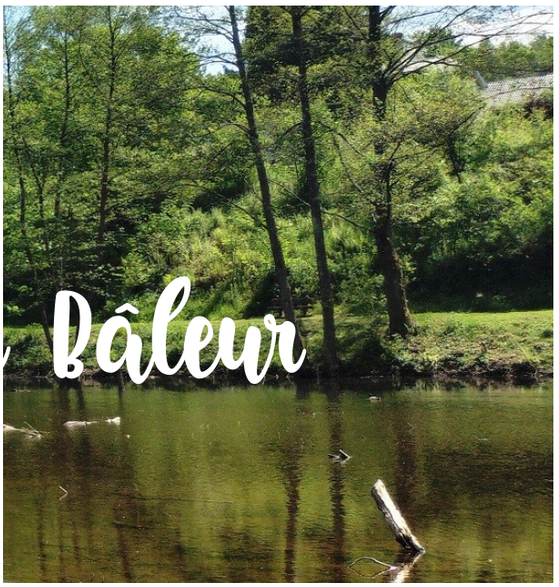

- Afstand : 2,3 km (+/- 1 u.)
- Geen wegwijzer.
- Vertrekpunt : VVV van Trois-Ponts
rue Traverse 9 - 4980 TROIS-PONTS
lat. 50.372322 - long. 5.869256
- : JA (all-terrain-buggy)

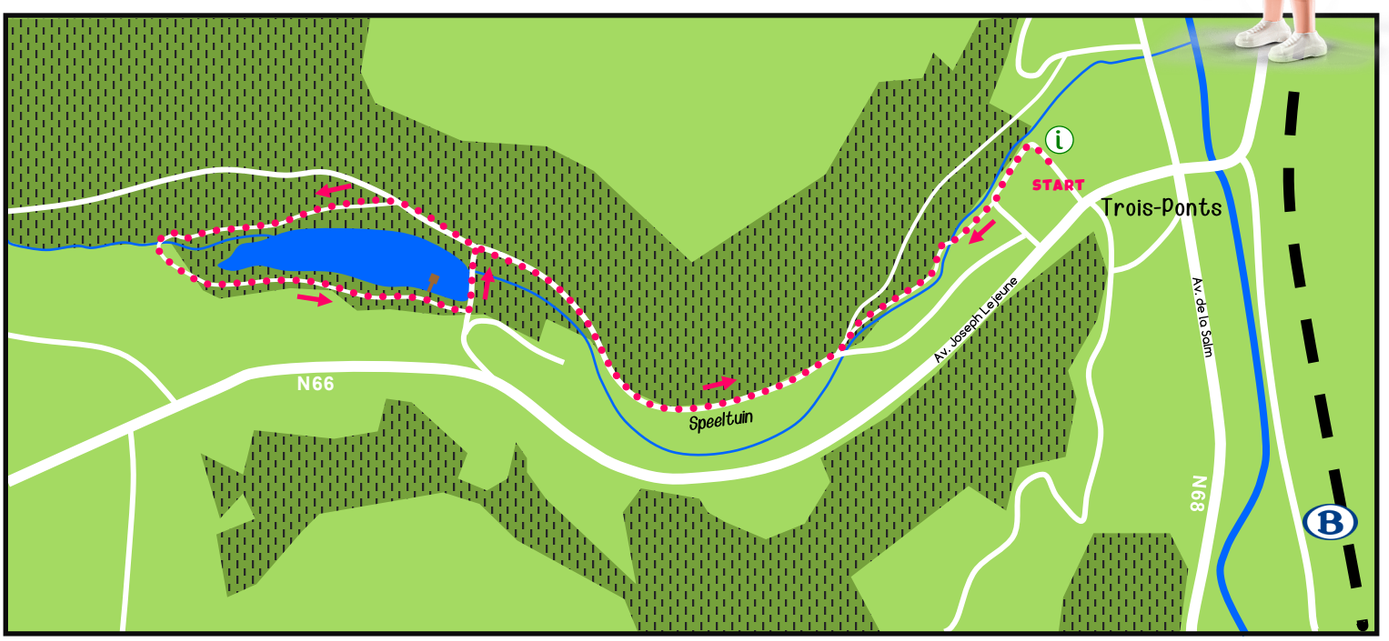

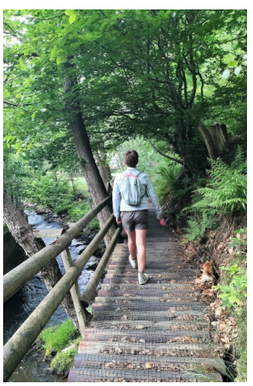

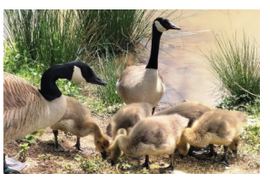

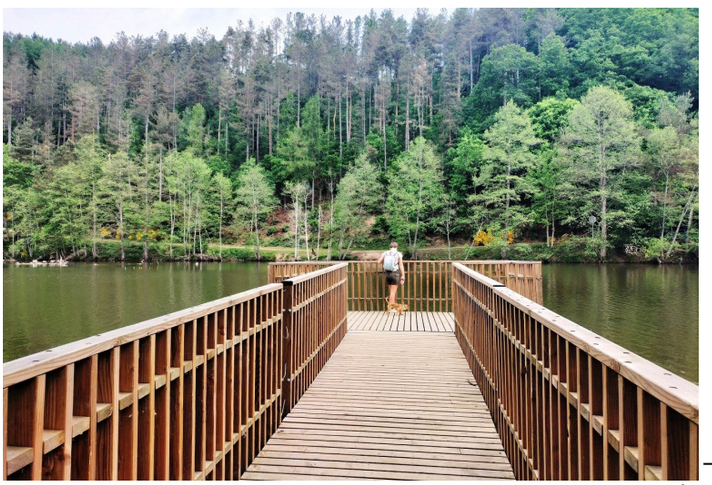

JAM VAN WILDE BRAAMBESSEN

Ingrediënten:

- Wilde braambessen
- Suiker
- 1 citroen

Bereiding:

Spoel de braambessen goed af met water met een goede scheut azijn, laat ze uitlekken en plet ze met de pureestamper (fijn raster). Weeg het verkregen sap en voeg hetzelfde gewicht aan suiker toe, evenals het citroensap. Laat het geheel koken in een pan. Om de dikte van je jam te testen, en om te weten of hij lang genoeg heeft gekookt, kan je het volgende eenvoudige middeltje gebruiken: laat enkele druppels vallen op een koud bord. Houd het bord scheef en kijk wat de jam doet: als de jam zachtjes stroomt, is hij klaar! Giet de jam in een bokaal, schroef het deksel dicht, laat de bokaal 1 minuut ondersteboven staan en laat hem daarna gewoon rechtop op z'n plaats verder afkoelen.
En daarna mag je die naar hartenlust op je boterham smeren !

MAAK EEN LEUK FOTOLIJST VOOR ORIGINELE FOTO'S !

Teken deze vlinder over op een blad karton. Knip de vorm uit, versier het kader en maak hiermee leuke foto's in de natuur.
Stuur ons gerust je mooiste foto's!
info@haute-ardenne.be

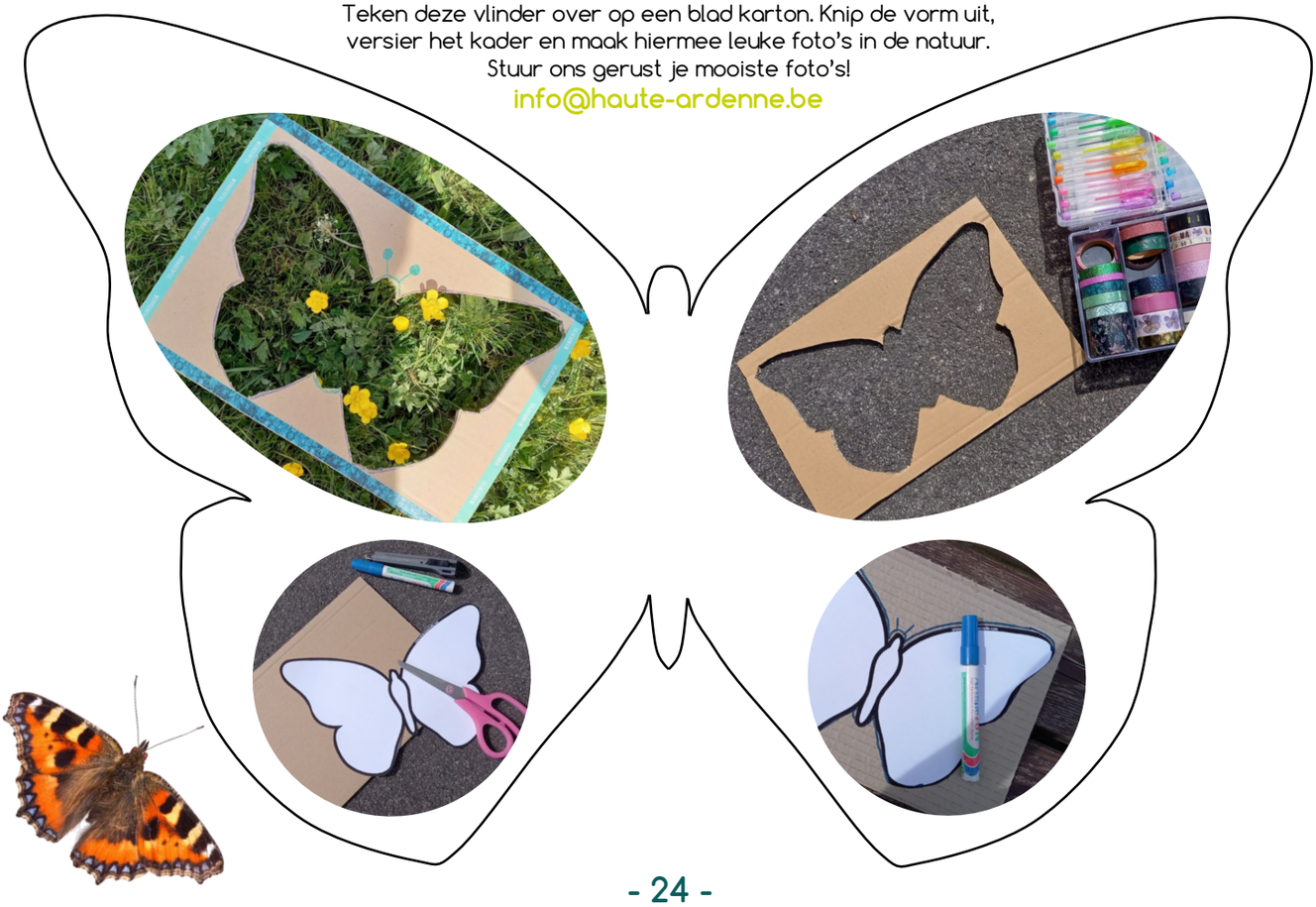

Verbind de 394 puntjes ...

TEKENWEDSTRIJD (geldig tot 15 september 2022)

Maak op deze pagina of op een wit blad een mooie tekening van je vakantie in de Hoge Ardennen. Stuur ze ons op met de post*, of lever ze af in het Maison du Tourisme. (Vergeet niet je naam, voornaam, leeftijd, adres, e-mailadres en telefoonnummer te vermelden.) Misschien win je één van de 5 prijzen: een knuffelbeer en tickets voor musea en attracties in de Hoge Ardennen! ☺

*Maison du Tourisme Haute Ardenne - Avenue de la Salm 50 - B-6690 VIELSALM

NAAM : ..... ADRES : .....

VOORNAAM : ..... E-MAILADRES : .....

LEEFTIJD : ..... TELEFOONNUMMER : .....

KNIP DE POSTKAART UIT

Photo Josy Mottet - j.mottet10.be

Maison du Tourisme Haute Ardenne
Gouvy · Lierneux · Trois-Ponts · Vielsalm

Avenue de la Salm 50 - B-6690 VIELSALM - www.haute-ardenne.be

VERBORGEN WOORDEN

De woorden zitten horizontaal, verticaal én diagonaal verborgen.

A	R	B	R	E	F	O	N	T	A	I	N	E	R
M	I	N	Y	T	B	E	V	E	R	S	H	Z	D
P	S	W	O	R	V	L	D	V	K	P	Q	E	R
A	P	C	D	O	L	J	E	B	Y	I	Z	L	Q
M	E	S	T	I	I	T	B	I	K	C	R	O	E
N	F	F	F	S	N	Q	U	S	L	K	P	Y	I
C	I	K	R	-	D	Z	Q	T	E	N	A	R	O
B	K	O	N	P	E	U	N	A	N	I	A	P	X
S	G	E	Q	O	R	I	P	I	T	C	R	Y	Y
D	J	X	S	N	N	L	C	N	E	K	D	O	B
Y	S	P	E	T	I	T	-	T	H	I	E	R	L
H	D	Q	A	S	F	J	D	Z	F	L	Z	L	O
X	S	L	S	C	H	A	A	P	X	T	M	O	E
B	R	A	A	M	B	E	S	I	W	J	W	R	M

PETIT-THIER
MEST
SCHAAP
PICKNICK
EZEL
KOE
PAARD
BISTAIN
BLOEM
ARBREFONTAINE
UIL
TROIS-PONTS
BEVER
LENTE
BRAAMBES
VLINDER

Maison du Tourisme Haute Ardenne
Avenue de la Salm 50 - 6690 VIELSALM

+32 (0)80 21 50 52 - info@haute-ardenne.be
www.haute-ardenne.be

VISITWallonia.be